

Kifejtendő kérdések:

- 1.) Vázlatosan ábrázolja, és egy mondatban ismertesse a fotoeffektust kimutató kísérletet! A beérkező elektromágneses sugárzás milyen hullámtani paraméterétől függ a fémből kilökött elektronok száma, és milyen hullámtani paraméterétől a fémből kilökött elektronok energiája? Milyen következtetést lehet levonni a kísérletből a bejövő sugárzás kvantummechanikai paramétereire vonatkozóan? Milyen információt szolgáltat a kísérlet a fém elektronszerkezetéről?
- 2.) Adja meg egy részecske állapotát leíró hullámfüggvény Born-féle valószínűségi értelmezését! Mi következik ebből a V térfogatú tartományba helyezett szabad részecske hullámfüggvényének amplitúdójára? Írja fel az ε energiájú, \vec{p} impulzusú haladó részecske $\psi(\vec{r}, t)$ hullámfüggvényét!
- 3.) Ábrázolja, hogy 1-dimenziós szoros kötésű közelítésben milyen az elektronok lehetséges energia-szintjeinek szerkezete nagyon nagy rácestávolság esetén és rajzolja fel (az előző mellé) azt is, hogy miként módosul a spektrum, ha csökkentjük az atomok távolságát? A modell segítségével egy mondatban ismertesse, hogy mitől függ, hogy egy anyag fémként vagy félvezetőként viselkedik?
- 4.) Megfelelő tiltott sávú félvezető rétegek egymásra növesztésével lézer építhető. Ábrázolja a rétegek energiaszerkezetét hely függvényében (a rétegekre merőlegesen) és jelölje meg, melyik tartományban jön létre a populáció-inverzió! Hogyan történik a fény kibocsátása, és mekkora a kibocsátott fény frekvenciája? Az $\varepsilon(k)$ diszperziós relációt szemléltető ábrával mutassa meg, hogy miben különbözik a direkt tiltott sávú és az indirekt tiltott sávú félvezető? Melyik alkalmas és melyik nem alkalmas lézer készítésére, és egy mondatban indokolja, hogy miért?

Teszt:

1. A harmonikus oszcillátor zérus-pont rezgésének jellemző tulajdonsága, hogy

☒ A	egy Gauss függvény írja le
☐ B	egy szinusz függvény írja le
☐ C	a megtalálási valószínűség időben oszcillál
☒ D	a határozatlansági relációból következik

2. Az $Ae^{i\{kx+\phi(t)\}}$ hullámfüggvénnyel leírt elektronhoz tartozó valószínűségi áramsűrűség:

☒ A	$ A ^2 \frac{\hbar k}{m}$
☐ B	$ A ^2 \frac{\partial \phi}{\partial t}$
☐ C	$ A \frac{\hbar k}{m}$
☐ D	$ A \frac{\partial \phi}{\partial t}$

3. A lézersugárzás kialakulásának feltétele:

☒ A	populáció inverzió
☐ B	spontán emisszió
☐ C	hőmérsékleti sugárzás
☒ D	indukált emisszió

4. A(z) működése a kvantummechanikai alagúteffektuson alapul.

☐ A	spin-szelep
☒ B	Flash-memória
☐ C	atomerő mikroszkóp
☒ D	elektron-ágyú (nagyfelbontású transzmissziós elektronmikroszkóp)

5. Debye-Scherrer módszerrel végzett rugalmas szórás kísérlet alkalmas

☒ A	szerkezet-meghatározásra pormintákon
☐ B	szerkezet-meghatározásra egykristályon
☐ C	kristályok orientációjának megállapítására
☐ D	kristályok rácsrezgéseinek mérésére

6. A fononokhoz rendelt $\hbar\mathbf{q} + \hbar\mathbf{G}$ kvázi-impulzusban a \mathbf{G} reciprok-rácsvektort tartalmazó tag

☐ A	a zéruspont rezgéshez tartozó impulzust reprezentálja
☐ B	a határozatlansági relációból származó bizonytalanságot tükrözi
☒ C	a diszkrét translációs szimmetria következménye
☐ D	a folytonos translációs szimmetria következménye

7. A $\hat{H} = \frac{\hat{p}^2}{2m} + \frac{1}{2}k\hat{x}^2$ Hamilton-operátorral leírt harmonikus oszcillátorban a k rugóállandó növelésekor

☒ A	az impulzus Δp szórása nő
☐ B	az impulzus Δp szórása csökken
☐ C	a hely Δx szórása nő
☒ D	a hely Δx szórása csökken

8. A makroszkopikus transzport Boltzmann-egyenlettel történő leírása feltételezi

☒ A	a termikus egyensúly kialakulását
☐ B	az elektronok fáziskohereus terjedését
☒ C	rugalmatlan ütközések jelenlétét
☐ D	rugalmatlan ütközések hiányát

9. A kvantum-pötty Coulomb-blokád jelenségében fontos szerepet játszik

☒ A	az elektronok alagút-effektussal történő terjedése
B	a kis méret által meghatározott diszkrét nívószerkezet
☒ C	az elektron töltése által meghatározott diszkrét nívószerkezet
D	a kapufeszültséggel vezérelhető (eltolható) nívószerkezet

10. A MEMS technológiával készült három-tengelyű giroszkóp

☒ A	kapacitás méréssel detektál
B	piezoelektromos jel mérésével detektál
☒ C	szögsebességgel arányos jelet mér
D	szögelfordulással arányos jelet mér

11. A szupravezető vortex jellemzője, hogy

☒ A	méretét a mágneses behatolási hossz határozza meg
B	méretét a koherencia-hossz határozza meg
☒ C	a mágneses tér növelésével növekszik a vortexek száma
D	a mágneses tér növelésével növekszik a vortexekbe bezárt fluxus

12. Kristályok diszkrét translációs szimmetriája ~~Nem~~ ^{ELIÁS} engedi meg

☒ A	a 6-fogású forgási szimmetriát
☒ B	az 5-fogású forgási szimmetriát
☒ C	a 4-fogású forgási szimmetriát
☒ D	a 3-fogású forgási szimmetriát

13. A vas ferromágneses fázisában

☒ A	a vezetési elektronok spin-polarizáltak
☒ B	a d-sávok betöltöttsége függ a spin-állapottól
C	a ferromágnesség eredete a vas atomok 3d nívójához tartozó pályamomentum
D	a ferromágnesség eredete a vas atomok teljes impulzusmomentuma (pálya+spin)

14. A szilárd testek fájhőjét leíró Debye-modell feltevése

A	a kvadratikus diszperziós reláció
☒ B	a lineáris diszperziós reláció
C	az ekvipartíció-tétel érvényessége
D	a Pauli-elv érvényesülése

15. A III-V (pl. GaAs) típusú félvezetők jellemzője

☐ A	a direkt tiltott sáv
☐ B	az indirekt tiltott sáv
☒ C	a tisztán kovalens kötésszerkezet ✓ \Leftarrow jó
☒ D	az inverziós szimmetria hiánya

16. A kristályrácsot definiáló \vec{a}_1 , \vec{a}_2 és \vec{a}_3 bázisvektorok

☐ A	által kifeszített paralelepipedon a Wigner-Seitz cella
☒ B	hármasszorzata, azaz az $\vec{a}_1 (\vec{a}_2 \times \vec{a}_3)$ szorzat értéke a Wigner-Seitz cella térfogata
☒ C	lineárisan függetlenek
☐ D	hármasszorzata, azaz az $\vec{a}_1 (\vec{a}_2 \times \vec{a}_3)$ szorzat értéke nulla

17. A szilícium félvezető kristály jellemzője

☒ A	a tisztán kovalens kötésszerkezet
☒ B	az inverziós szimmetria hiánya
☒ C	az indirekt tiltott sáv
☐ D	a direkt tiltott sáv

18.) A Drude-modell alapján számolt dielektromos tényezőből következik a fémek

☐ A	alacsony frekvenciás tökéletes optikai abszorpciója
☒ B	alacsony frekvenciás tökéletes optikai reflexiója
☒ C	a plazma-frekvencián megjelenő koherens oszcilláció
☒ D	az ultraibolya átlátszóság

19. A ballisztikus és a mezoszkopikus transzportra egyaránt teljesül, hogy

☒ A	nem-egyensúlyi transzport
☒ B	az elektronok megőrzik interferenciaképességüket (fáziskoherens transzport)
☐ C	egy vezeték ellenállása arányos a hosszával
☐ D	egy vezeték ellenállását a rugalmatlan ütközések határozzák meg

20. Egy fémes kristályban a vezetési elektront leíró hullámfüggvény

☐ A	periodikus (egy rácsvektorral történő eltolás esetén nem változik)
☒ B	abszolút-értéke periodikus
☒ C	abszolút-értékének négyzete periodikus
☒ D	egy rácsvektorral történő eltolás esetén csak egy fázisfaktoral változik